

Peter Slabbynck en Veerle Jacobs

**DAT KAN
EEN AAP
SCHILDEREN,
MAAR KAN
JIJ OOK
EEN
SCHILDEREN?**

Wanneer je erop uittrekt
om te gaan schilderen
probeer dan alles wat je
voor je ziet te vergeten.

Claude Monet

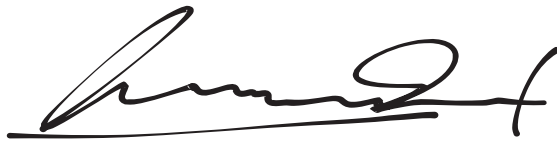

In elk boek over schilderkunst kom je woorden die eindigen op 'isme' tegen. Meestal klinken die woorden heel geleerd: **surrealisme, naturalisme, expressionisme...** Vaak was een grote groep schilders tijdens eenzelfde periode op dezelfde manier met kunst bezig. Schilders die bijvoorbeeld **expressionisten** genoemd werden, probeerden in hun schilderijen vooral gevoelens weer te geven. Hoe de dingen er echt uitzagen, interesseerde hen niet. **Een expressionist die bijvoorbeeld een boer schilderde, beeldde die boer af met veel te grote handen. Om te laten zien en voelen hoe hard die boer elke dag met zijn handen op het land moest werken. Maar daarna kwam een periode waarin kunstenaars weer heel anders wilden werken waardoor een boer op een schilderij niet meer was dan een paar strepen.** Veel schilders hebben tijdens hun leven met verschillende 'ismen' te maken gehad. Het is nu eenmaal niet spannend om je hele leven lang op dezelfde manier naar zaken te kijken. De kans is groot dat je de opdrachten in dit boek in dezelfde periode uitvoert. Zo maak je je eigen 'isme'.

Zet dus hier je voornaam: _____ isme.

De meeste schilders zetten hun handtekening op hun schilderijen links of rechts onder aan het schilderij. Wie goed naar het schilderij kijkt, komt zo te weten wie dit kunstwerk gemaakt heeft. Maar niet elke handtekening is goed leesbaar. Om het je makkelijk te maken, hangt men in musea een bordje naast elk schilderij. Daarop staat de naam van de schilder en wat informatie over het schilderij, bijvoorbeeld in welk jaar het geschilderd werd. Een naam die je weleens ziet op zo'n bordje is Anoniem. Die Anoniem moet wel lang geleefd hebben, want hij of zij maakte zowel schilderijen in de 13de als in de 19de eeuw. Hier klopt dus iets niet. Er bestaat geen kunstenaar of kunstenaar die Anoniem heet. Anoniem wil gewoon zeggen dat men niet weet wie het schilderij geschilderd heeft.

Als jonge kunstenaar ben je uiteraard vrij om je handtekening wel of niet te zetten. Maar als je dit wel wil doen, dan kan je op deze pagina je handtekening uitproberen. Je hoeft niet je hele naam te zetten, je kan ook enkel je voornaam zetten. Of je kan de eerste letter van je voornaam en de eerste letter van je achternaam zetten. Zo'n handtekening wordt een monogram genoemd. Of je kan doen zoals de Russische schilder Kazimir Malevich. Hij zette soms een zwart vierkantje op zijn schilderijen, maar hij heeft dan ook heel wat grote, zwarte vierkanten geschilderd tijdens zijn leven.

Licht uit en aan het werk!

Geef kleuters verf en ze beginnen te kliederen. Kop noch staart herken je in die eerste tekeningen, maar hoe ouder ze worden, hoe meer vormen je begint te zien in wat ze schilderen. Op een dag tekent zo'n kleuter zijn eerste kopvoeter. Dan ben je als ouder natuurlijk apetrots. Een kopvoeter kan je makkelijk herkennen. Het is een figuurtje dat een hoofd heeft maar geen lijf. Zijn voeten, en soms ook zijn handen, lijken rechtstreeks uit dat hoofd te groeien. De Nederlandse schilder **KAREL APPEL** heeft als kleuter ongetwijfeld ook kopvoeters getekend. Het vreemde is dat hij deze figuurtjes ook schilderde toen hij al lang volwassen was. Dat komt omdat hij stikjaloers was op kinderen en in het bijzonder op de manier waarop ze zonder na te denken tekenen en schilderen. Onbewust, heet dat. Appel beseftte dat hij nooit meer zo spontaan zou kunnen schilderen als een kind. Toch probeerde hij vanalles uit om zo spontaan mogelijk te schilderen. Zoals verf uit een helikopter op een doek gieten. Of werken met het licht uit, lekker in het donker. Velen vonden het maar gekrabbel en geknoei of werk dat het licht maar beter niet kon zien.

WACHT TOT HET DONKER WORDT
EN DOE HET LICHT AAN IN DE
KAMER. LEG JE SCHILDER-
SPULLEN KLAAR OP TAFEL.
MAAK HET ZO DONKER
MOGELIJK IN DE KAMER.
SCHILDER IN DE DUISTERNIS
HET PORTRET VAN IEMAND DIE
JE GOED KENT. DOE HET LICHT
WEER AAN EN KIJK WAT JE
GESCHILDERD HEBT.

Wat je nodig hebt om te schilderen

Een mengbord (een oud, wit eetbord, een houten gevernist mengpalet of een stukje papier), tubes of potjes verf (rood, geel, blauw, wit en zwart), een oud T-shirt als schort, een stevige pot voor water, een oude lap stof of keukenpapier, enkele penselen.

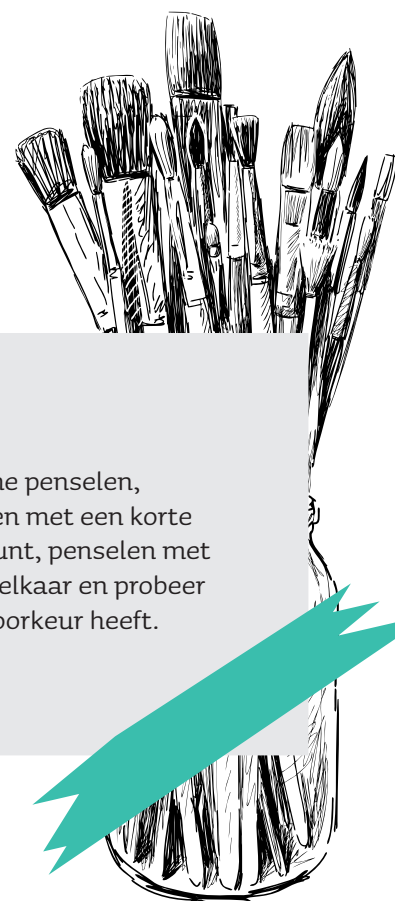
Extra tips

- ✗ Voor wie graag en veel schildert is verf in halve liters zuiniger in aankoop.
- ✗ Werk je met potjes verf, gebruik dan de achterkant van je geverniste penseel om verf uit de potjes te scheppen. Doe dat nooit met de haartjes, anders krijg je kromme haartjes en vuile potjes.
- ✗ Werk je met tubes, knijp niet vooraan op de tubes! Knijp zacht op de achterkant van de tubes en rol ze telkens een stukje verder op wanneer de verf slinkt.

33 Keer hetzelfde en toch elke keer anders

Van iemand die gek is, wordt weleens gezegd dat hij of zij ze 'vangt'. De Franse schilder CLAUDE MONET was heel goed bij zijn hoofd en toch ving hij iets. Dat probeerde hij toch. Makkelijk was het niet, hij probeerde immers een moment te vangen. Hoe hij dat probeerde? Door telkens hetzelfde voorwerp te schilderen maar dan op een ander moment van de dag. Dat voorwerp was de kathedraal van de stad Rouen. Hij schilderde deze kerk maar liefst 33 keer en dat in een periode van vier jaar. Elke keer leverde datzelfde onderwerp een ander schilderij op. Dat komt omdat er op elk moment van de dag een andere lichtinval is. De kathedraal zag er dus anders uit in de vroege ochtend dan in de late middag. Of anders in de volle zon dan bij regen. Ook al veranderde er geen steen. Om al die verschillen in lichtinval te kunnen vastleggen, koos Monet een vaste plek om te schilderen. Hij ging elke keer in de etalage van een winkel recht tegenover de kathedraal zitten. In de winkel werden dameskleden verkocht. De klanten vonden het niet leuk om regelmatig een man aan te treffen, in de etalage dan nog! Monet wilde wel momenten vangen maar geen regendruppels.

VERDEEL JE BLAD IN VIER
GELIJKE DELEN. NOTEER HET
TIJDSTIP. GA NAAR BUITEN EN
BEKIJK DE VOORKANT VAN JE
HUIS. MAAK EEN SCHILDERIJ
VAN DE GEVEL. DOE NOG DRIE
KEER HETZELFDE MAAR DAN OP
ANDERE TIJDSTIPPEN VAN DE
DAG. ONTDEK ZO HOE DE
VOORKANT VAN JE HUIS
ERUITZIET OP VERSCHILLENDE
MOMENTEN VAN DE DAG.

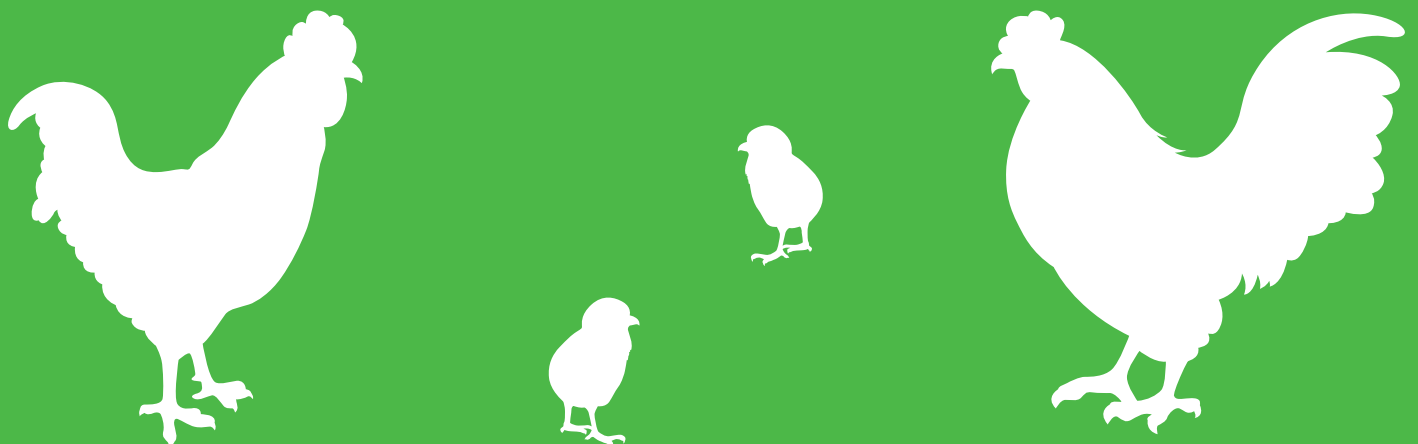

Soorten penselen

Er zijn heel wat soorten penselen te koop: dikke penselen, dunne penselen, penselen met zachte haren, penselen met harde haren, penselen met een korte steel, penselen met een lange steel, penselen met een ronde punt, penselen met een vierkante punt. Zoek een aantal verschillende penselen bij elkaar en probeer ze eens uit op je vier schilderijen. Zoek uit welk penseel jouw voorkeur heeft.

Het duurste Kippenhok ter wereld

Sommige schilders zijn succesvol tijdens hun leven, anderen moeten wachten tot na hun dood. Vraag het maar aan **VINCENT VAN GOGH**. Tegenwoordig zijn zijn schilderijen bijzonder gegeerd en worden er vele miljoenen euro's voor betaald. Toen hij nog leefde, wilde niemand ze hebben. Hij wist er welgeteld één te verkopen. Eén. En dan nog dankzij zijn broer Theo. Het maakte Van Gogh er niet gelukkiger op en hij voelde zich al zo vaak ongelukkig. Ondanks het gebrek aan bijval bleef hij zijn hele leven schilderen. Af en toe ruilde hij een werk voor een maaltijd of gaf hij iemand een schilderij cadeau. Ook dokter Felix Rey kreeg er eentje, een portret dat Van Gogh van hem gemaakt had. De dokter hield niet van het schilderij en verborg het in een kast. Ook de moeder van de dokter vond het maar niks, maar zij had een beter idee. Het kippenhok had een deur nodig en daar was de oplossing. Pas vele jaren later, toen Van Gogh al lang dood was, werd het schilderij ontdekt en kreeg het de plaats die het verdiende: in het Poesjkinmuseum in Moskou. En de kippen? Die maalden er niet om dat hun vertrouwde deur verdwenen was. Zelfs de haan kraaide er niet naar.

SCHILDER EEN HEEL GEWONE WITTE KIP. SCHILDER ER EEN KIPPENHOK ROND IN KLEUREN DIE FEL AFSTEKEN TEGEN HET WIT VAN DE KIP. ZORG ERVOOR DAT DE KIP TE ZIEN IS DOOR HET SLEUTELGAT VAN HET KIPPENHOK.

Verf mengen

Neem je mengbord en doe er van elke kleur een beetje verf op. Doe elke kleur op een ander plekje van je bord. Meng nooit alle kleuren samen, anders krijg je vieze, bruine verf. Neem met je penseel een puntje verf van één kleur en een puntje verf van een tweede kleur. Schilder deze samen op je papier. Zo meng je vrolijke kleuren. Spoel je penseel uit telkens als je een nieuwe kleur wilt mengen.

Mag ik een
arend van u?

Schilders die in

alles uitblinken, zijn zeldzaam.

Sommigen kunnen goed mensen afbeelden. Anderen schilderen dieren tot in de kleinste details. Nog anderen geven een landschap meesterlijk weer. Maar wat doe je als je de opdracht krijgt een jonkvrouw op een paard in een bos te schilderen terwijl je alleen maar goed bent in bomen? Ofwel weiger je de opdracht om je niet belachelijk te maken, ofwel schilder je alleen waar je goed in bent en laat je de rest over aan een collega. De bekende Vlaamse schilder PETER PAUL RUBENS was een uitmuntend schilder als het eropaan kwam mensen te schilderen. Als daar ook wat sappige stukken fruit of verse groenten bij hoorden, deed hij vaak een beroep op FRANS SNIJDERS. De ouders van Snijders hadden een drink- en smulhuis, een restaurant zouden we nu zeggen, en zo had hij als kleine jongen zijn ogen goed de kost kunnen geven. Er stonden in dat smulhuis zonder twijfel ook heel wat dieren op het menu want ook daarin was Snijders beter dan Rubens. Arend werd er waarschijnlijk niet gegeten, toch wist Snijders een werkelijk indrukwekkende vogel te schilderen in opdracht van Rubens. Snijders was dan ook een echt natuurtalent.

MAAK MET Z'N TWEEËN EEN
SCHILDERIJ. SCHRIJF OP EEN
BRIEFJE VIJF DINGEN DIE JE
WILT SCHILDEREN. VRAAG AAN
DE ANDER HETZELFDE TE
DOEN. LAAT ELKAAR DE
BRIEFJES NIET ZIEN. SCHILDER
VERVOLGENS OM DE BEURT EEN
VAN DE DINGEN DIE OP JE EIGEN
BRIEFJE STAAN EN PROBEER VAN
HET SCHILDERIJ ÉÉN GEHEEL
TE MAKEN.

Alles klaarzetten

Ben je linkshandig, zet dan al je materiaal klaar aan de linkerkant van je blad. Ben je rechtshandig, zet dan al je materiaal klaar aan de rechterkant van je blad. Zet je pot water nooit op je schilderij en ook niet op de rand van de tafel!

